

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 20.5.2020
COM(2020) 506 final

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

**om Estlands nationella reformprogram 2020 med avgivande av rådets yttrande om
Estlands stabilitetsprogram 2020**

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Estlands nationella reformprogram 2020 med avgivande av rådets yttrande om Estlands stabilitetsprogram 2020

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken¹, särskilt artikel 5.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 17 december 2019 antog kommissionen den årliga strategin för hållbar tillväxt, som inledde 2020 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. I den togs vederbörlig hänsyn till den europeiska pelaren för sociala rättigheter som proklamerades av Europaparlamentet, rådet och kommissionen den 17 november 2017. Den 17 december 2019 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, även rapporten om förvarningsmekanismen, enligt vilken Estland inte var en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet.
- (2) Landsrapporten 2020 för Estland² offentliggjordes den 26 februari 2020. Den innehöll en bedömning av hur väl Estland hade lyckats med den landsspecifika rekommendation som rådet antog den 9 juli 2019³, med uppföljningen av tidigare års rekommendationer och med sina nationella Europa 2020-mål.
- (3) Den 11 mars 2020 klassificerade Världshälsoorganisationen officiellt covid-19-utbrottet som en global pandemi. Pandemin är en allvarlig folkhälsokris för invånare,

¹ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.

² SWD(2020) 505 final.

³ EUT C 301, 5.9.2019, s. 117.

samhällen och ekonomier. Den leder till hårt ansatta hälso- och sjukvårdssystem, störningar i de globala leveranskedjorna, volatilitet på finansmarknaderna, kraftigt minskad konsumentefterfrågan och negativa effekter för olika sektorer. Den hotar människors arbeten och deras inkomster liksom företagens verksamheter. Pandemin har lett till en kraftig ekonomisk chock som redan har fått allvarliga återverkningar inom EU. Den 13 mars 2020 antog kommissionen ett meddelande⁴ om en samordnad ekonomisk reaktion på krisen, omfattande alla aktörer på nationell nivå och unionsnivå.

- (4) Flera medlemsstater har utlyst undantagstillstånd eller infört nödåtgärder. Nödåtgärderna bör vara strikt proportionella, nödvändiga, tidsbegränsade och i linje med europeiska och internationella standarder. De bör vara föremål för demokratisk tillsyn och oberoende rättslig prövning.
- (5) Den 20 mars 2020 antog kommissionen ett meddelande om aktivering av den allmänna undantagsklausulen i stabilitets- och tillväxtpakten⁵. Klausulen, som fastställs i artiklarna 5.1, 6.3, 9.1 och 10.3 i förordning (EG) nr 1466/97 och artiklarna 3.5 och 5.2 i förordning (EG) nr 1467/97, underlättar samordningen av budgetpolitiken under en allvarlig konjunkturedgång. I meddelandet framför kommissionen till rådet att man bedömer att det rådande läget med en allvarlig konjunkturedgång till följd av covid-19-pandemin innebär att villkoren för att aktivera undantagsklausulen är uppfyllda. Den 23 mars 2020 godkände medlemsstaternas finansministrar kommissionens bedömning. Aktiveringen av den allmänna undantagsklausulen medger en tillfällig avvikelse från anpassningsbanan mot det medelfristiga budgetmålet, förutsatt att detta inte äventyrar hållbarheten i de offentliga finanserna på medellång sikt. När det gäller den korrigerande delen kan rådet, på rekommendation av kommissionen, även besluta att anta en reviderad finanspolitisk strategi. Den allmänna undantagsklausulen innebär inte att stabilitets- och tillväxtpaktens förfaranden avbryts. Den möjliggör för medlemsstater att avvika från de budgetkrav som normalt skulle gälla och för kommissionen och rådet att vidta nödvändiga politiska samordningsåtgärder inom ramen för pakten.
- (6) Det krävs fortsatta åtgärder för att begränsa och bekämpa smittspridningen, stärka de nationella hälso- och sjukvårdssystemens resiliens och mildra de socioekonomiska konsekvenserna genom stödåtgärder till företag och hushåll samt för att säkerställa adekvata arbetsmiljöförhållanden så att den ekonomiska verksamheten kan återupptas. Unionen bör använda alla tillgängliga verktyg för att stödja medlemsstaternas insatser inom dessa områden. Samtidigt bör medlemsstaterna och unionen samarbeta för att utforma de åtgärder som krävs för både en återgång till samhällen och ekonomier som fungerar normalt och till en hållbar tillväxt, där bland annat den gröna och digitala omställningen integreras och man drar nytta av lärdomarna från krisen.
- (7) Covid-19-krisen har visat på den inre marknadens flexibilitet när det gäller att anpassa sig till extraordinära situationer. För att säkerställa en snabb och smidig övergång till återhämtningsfasen och en snabb och smidig återgång till fri rörlighet för varor, tjänster och arbetstagare måste dock de extraordinära åtgärder som hindrar den inre marknaden från att fungera normalt upphöra så snart de inte längre behövs. Den nuvarande krisen har visat att det behövs krisberedskapsplaner inom hälso- och sjukvården, bl.a. bättre inköpsstrategier, diversifierade leveranskedjor och strategiska

⁴ COM(2020) 112 final.

⁵ COM(2020) 123 final.

reserver av viktig utrustning. De är centrala faktorer för arbetet med att ta fram mer omfattande krisberedskapsplaner.

- (8) Unionens lagstiftare har redan ändrat de relevanta regelverken⁶ för att ge medlemsstaterna möjlighet att mobilisera alla outnyttjade resurser från de europeiska struktur- och investeringsfonderna så att de kan hantera de extraordinära konsekvenserna av covid-19-pandemin. Ändringarna kommer att öka flexibiliteten och förenkla och effektivisera förfarandena. För att minska pressen på kassaflödena kan medlemsstaterna också använda en medfinansieringsgrad på 100 % från unionsbudgeten under räkenskapsåret 2020–2021. Estland uppmanas att fullt ut utnyttja dessa möjligheter för att hjälpa sina hårdast drabbade invånare och sektorer.
- (9) Pandemins socioekonomiska konsekvenser kommer sannolikt att vara ojämnt fördelade på sektorer och regioner, på grund av olika specialiseringsmönster. Detta innebär en risk för ökande skillnader inom Estland. I kombination med risken för en tillfällig upplösning av konvergensprocessen mellan medlemsstaterna krävs i den nuvarande situationen riktade politiska insatser.
- (10) Den 30 april 2020 lade Estland fram sitt nationella reformprogram för 2020 och den 28 april 2020 sitt stabilitetsprogram för samma år. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes kopplingar ska kunna beaktas.
- (11) Estland omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del. Den 13 juli 2018 rekommenderade rådet Estland att säkerställa att de primära offentliga nettoutgifternas nominella ökning⁷ inte överstiger 4,1 % under 2019, vilket motsvarar en årlig strukturell anpassning på 0,6 % av BNP. Kommissionens övergripande bedömning bekräftar att det är en betydande avvikelse från den rekommenderade anpassningen mot det medelfristiga målet 2019. Eftersom den allmänna undantagsklausulen aktiverats är det emellertid inte motiverat med fler åtgärder inom ramen för förfarandet vid betydande avvikelser.
- (12) I sitt stabilitetsprogram för 2020 väntar sig regeringen att det samlade underskottet kommer att försämrats från ett underskott på 0,3 % av BNP 2019 till ett underskott på 10,1 % av BNP 2020. Underskottet väntas uppgå till 3,8 % av BNP 2021. Den offentliga skuldkvoten minskade till 8,4 % under 2019, men väntas enligt stabilitetsprogrammet för 2020 öka till 21,9 % under 2020. De makroekonomiska och offentligfinansiella utsikterna påverkas av den höga graden av osäkerhet till följd av covid-19-pandemin.
- (13) Som ett svar på covid-19-pandemin och som en del av en samordnad unionsstrategi har Estland antagit budgetåtgärder för att öka kapaciteten inom sitt hälso- och

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/460 av den 30 mars 2020 om ändring av förordningarna (EU) nr 1301/2013, (EU) nr 1303/2013 och (EU) nr 508/2014 vad gäller särskilda åtgärder för att mobilisera investeringar i medlemsstaternas hälso- och sjukvårdssystem samt i andra sektorer av deras ekonomier som reaktion på covid-19-utbrottet (Investeringsinitiativ mot effekter av coronavirus) (EUT L 99, 31.3.2020, s. 5) och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/558 av den 23 april 2020 om ändring av förordningarna (EU) nr 1301/2013 och (EU) nr 1303/2013 vad gäller särskilda åtgärder för att tillhandahålla extraordinär flexibilitet vid användningen av de europeiska struktur- och investeringsfonderna för att hantera covid-19-utbrottet (EUT L 130, 24.4.2020, s. 1).

⁷ De primära offentliga nettoutgifterna består av de totala offentliga utgifterna exklusive ränteutgifter, utgifter för unionsprogram som motsvaras fullt ut av inkomster från unionsmedel och icke-diskretionära förändringar i utgifterna för arbetslöshetsförmåner. Nationellt finansierade fasta bruttoinvesteringar är utjämnade över en fyraårsperiod. Diskretionära åtgärder på inkomstsidan eller lagstadgade inkomstökningar är inräknade. Engångsåtgärder på såväl inkomst- som utgiftssidan är avräknade.

sjukvårdssystem, bromsa pandemin och hjälpa de personer och sektorer som drabbats värst. Enligt stabilitetsprogrammet för 2020 uppgick dessa budgetåtgärder till 4,3 % av BNP. Åtgärderna inbegriper en förstärkning av hälso- och sjukvårdstjänsterna, akutstöd till företag i nöd, tillfälliga lönestöd och högre offentliga investeringar. Estland har dessutom aviserat åtgärder som, även om de inte påverkar budgeten direkt, kommer att stödja likviditeten i företagen. Åtgärderna inbegriper lånegarantier och lån till företag motsvarande 8,7 % av BNP. Totalt sett är de åtgärder Estland har vidtagit i linje med riktlinjerna i kommissionens meddelande om en samordnad ekonomisk reaktion på covid-19-utbrottet. Ett fullständigt genomförande av dessa åtgärder, följt av en omläggning av finanspolitikens inriktning mot en välgenomtänkt offentligfinansiell ställning på medellång sikt när det ekonomiska läget medger detta, kommer att bidra till att bevara hållbarheten i de offentliga finanserna på medellång sikt.

- (14) Baserat på kommissionens vårprognos 2020 beräknas Estlands saldo i de offentliga finanserna vid oförändrad politik uppgå till -8,3 % av BNP 2020 och -3,4 % av BNP 2021. Den offentliga skuldkvoten väntas ligga kvar under 60 % av BNP 2020 och 2021 och uppgå till 22,6 % av BNP 2021. Enligt kommissionen blir underskottet i de offentliga finanserna lägre för 2020 än vad som anges i stabilitetsprogrammet, vilket återspeglar skillnader i de makroekonomiska prognoserna.
- (15) Den 20 maj 2020 utfärdade kommissionen en rapport i enlighet med artikel 126.3 i fördraget på grund av att Estland planerade att överträda underskottsgränsen på 3 % av BNP 2020. Sammantaget tyder analysen på att skuldkriteriet såsom det definieras i fördraget och förordning (EG) nr 1467/1997 inte är uppfyllt.
- (16) Mellan den 12 mars 2020 och den 17 maj 2020 utlyste den estniska regeringen undantagstillstånd på grund av covid-19-pandemin. Regeringens omedelbara reaktion hade som mål att förhindra att viruset spred sig och att säkerställa att den estniska ekonomin kunde fungera så normalt som möjligt. Restriktionerna för att stoppa pandemin hade allvarliga konsekvenser för ekonomin. Sedan undantagstillståndet utlystes har antalet registrerade arbetslösa ökat med 35 %. De flesta nya arbetslösa har registrerats inom detaljhandeln och kundtjänst, byggsektorn, catering samt hotell- och evenemangsbranschen. Arbetslösheten väntas öka till 9,2 % 2020 för att därefter minska till 6,5 % 2021. Den 15 april 2020 godkände det estniska parlamentet tilläggsbudgeten för 2020. Nya åtgärder infördes i syfte att bevara arbetstillfällen, undvika massiva permitteringar och säkerställa företagens likviditet. Bland de åtgärder som ingår i budgeten finns stöd till hälso- och sjukvård, kommuner och vissa investeringsprogram samt icke skräddarsytt likviditetsstöd till företag (t.ex. garantisystem och skatteuppskov). Vissa särskilda åtgärder infördes för mikroföretag och turismsektorn, bl.a. vissa riktade åtgärder till de hårdast drabbade regionerna. Ytterligare skatteåtgärder har vidtagits, t.ex. har punktskatterna på diesel, naturgas och el tillfälligt sänkts. Enligt åtgärdspaketet avbryts statens bidrag till den andra pelarens pensionssystem tillfälligt.
- (17) Estland har vidtagit anmärkningsvärda åtgärder för att bromsa spridningen och hälsokonsekvenserna av covid-19. Covid-19-utbrottet avslöjade emellertid vissa strukturella brister i hälso- och sjukvårdssystemet som hängde samman med begränsade ekonomiska resurser och brist på vårdpersonal. Systemets resiliens har underminerats av bristen på vårdpersonal och den ojämlika tillgången på primärvård och kritiska läkemedel. Estland har också problem med få bukt med eftersläpningen av behandlingar som patienter inte fått eller som skjutits upp till följd av undantagstillståndet. Redan före utbrottet var andelen självrapporterade icke

tillgodosedda vårdbehov i Estland en av de högsta i unionen på grund av långa väntetider inom både primärvården och specialistvården. Dessa faktorer och risker som hänger samman med levnadsvanorna bidrar till att förklara den dåliga folkhälsan. För att det ska vara möjligt att begränsa spridningen av pandemin på ett effektivt sätt och klara av de utmaningar som hänger samman med den dåliga folkhälsan måste hälso- och sjukvårdssystemets resiliens och tillgänglighet förbättras.

- (18) I Estland har man länge arbetat med att förbättra det sociala säkerhetsnätet. Redan före krisen ansågs de sociala förmånerna i Estland vara mindre effektiva än EU-genomsnittet när det gällde att minska fattigdomen. Dessutom omfattas inte alla med atypiska eller korta anställningsformer av arbetslöshetsförsäkringen. De negativa konsekvenserna av covid-19-pandemin på sysselsättning och inkomster, i kombination med bristen på ändamålsenligt socialskydd, kan öka fattigdomen, framför allt i hushåll med arbetslösa. Estland har infört ett tillfälligt system för korttidsarbete som ett speciellt stöd till drabbade företag för att upprätthålla sysselsättningen. Denna åtgärd är begränsad till två månader, vilket kanske inte är tillräckligt för att lindra konsekvenserna av krisen, eftersom svårigheterna kan fortsätta under en längre tid och nå vissa ekonomiska sektorer med fördröjning. Till följd av pandemin försvårades möjligheterna att tillhandahålla sociala tjänster till ett rimligt pris som är tillgängliga för alla, inbegripet långvarig vård och omsorg för äldre, människor med funktionsnedsättning och låginkomsttagare. En fortsatt utveckling av integrerade social- och hälsovårdstjänster skulle bidra till att tackla dessa utmaningar. Det är också viktigt att säkerställa att arbetsmarknadsparterna på ett ändamålsenligt sätt och i tid kan delta i arbetet med att planera hur man ska lätta på restriktionerna och hur återhämtningen ska ske samt stärka deras kapacitet för att delta i arbetet.
- (19) Covid-19-krisen drabbade estniska företag i många sektorer, men de små och medelstora företagen drabbades värst. Ekonomin försämrades inte enbart av restriktionerna, utan också av minskad efterfrågan på exportmarknaderna och avbrott i de globala värdekedjorna. De likviditetsstödåtgärder som regeringen vidtagit ska bidra till att lindra konsekvenserna av krisen, men de måste genomföras snabbt och effektivt för att de ska kunna vara till stöd för livskraftiga företag i alla drabbade sektorer och samtidigt måste banksektorns motståndskraft beaktas. Skatte- och betalningsuppskov kan också bidra till att förbättra kassaflödet för små och medelstora företag. Återhämtningsprocessen kommer också att vara beroende av hur välriktade investeringarna är. Den nuvarande krisen visar hur viktiga digitala och innovativa lösningar är för att hålla igång ekonomin. Samtidigt som e-förvaltningen har fungerat väl skulle en ytterligare digitalisering av små och medelstora företag öka deras motståndskraft och bidra till att påskynda återhämtningen och skapa produktivitetsökningar på medellång sikt. På senare år har ekonomin blivit allt mer digitaliserad, men användningen av informations- och kommunikationsteknik inom produktionen har hittills varit låg. Även om innovationsresultaten på det hela taget förbättrades under 2019 är den forskningsbaserade innovationskapaciteten och innovationsaktiviteten inom näringslivet fortfarande låg. Forskningsbaserad innovation och innovativa lösningar i företag kunde förbättra landets konkurrenskraft och främja den ekonomiska tillväxten. För att företag ska kunna återhämta sig från krisen är det viktigt att de får god tillgång till finansiering, inbegripet finansiering med eget kapital för uppstartsföretag.
- (20) För att främja den ekonomiska återhämtningen kommer det att bli viktigt att tidigarelägga färdigutvecklade projekt för offentlig investering och gynna privata investeringar, bland annat genom relevanta reformer. Så som framför allt framgår av

den nationella energi- och klimatplanen är en hållbar tillväxt i Estland beroende av en utfasning av de fossila bränslen genom lägre koldioxidintensitet inom energi-, transport- och byggsektorn, en omstrukturering av oljeskifferindustrin och förbättrad resursproduktivitet, inbegripet bättre affärsmodeller för den cirkulära ekonomin. Estlands resursproduktivitet är en av de lägsta i unionen, medan energikonsumtionen ligger över EU-genomsnittet. En övergripande strategi för den cirkulära ekonomin som ett komplement till den nationella energi- och klimatplanen skulle påskynda omställningen till en utfasning av de fossila bränslen, minska de negativa miljöeffekterna av oljeskifferindustrin och främja ekonomin. Estland är ett land nära unionens yttre gräns och har låg befolkningstäthet, och ett välfungerande, sammanlänkat transportsystem är därför av största vikt för den ekonomiska verksamheten och exporten. Transportinfrastrukturen i landet har vissa brister i fråga om förbindelser och hållbarhet. Järnvägstransporter och intermodala transporter behöver utvecklas. Växthusgasutsläppen från vägtransporter har ökat under de senaste åren och användningen av förnybar energi inom transporten ligger under de nationella målen. Rail Baltica-projektet och projekt för att sammanlänka energinät hör till Estlands viktigaste investeringsprioriteringar som syftar till att förbättra landets säkerhet och integrering i den inre marknaden. Om den ekonomiska återhämtningen ska bli hållbar och de regionala skillnaderna minskar är det nödvändigt att främja investeringsprojekt som beaktar miljö- och klimataspekter. [Programplaneringen för Fonden för en rättvis omställning för perioden 2021–2027 kan hjälpa Estland att hantera en del av de utmaningar som omställningen till en klimatneutral ekonomi innebär, särskilt inom det område som anges i bilaga D till landsrapporten. Detta skulle ge Estland möjlighet att på bästa sätt använda fonden.

- (21) Den estniska banksektorn är på det hela taget sund men riskerna för penningtvätt kvarstår. Även om åtgärder har vidtagits för att minska exponeringen för risker genom att minska utländska kunders insättningar tar den nationella riskbedömningen inte upp andra produkter som kan utgöra en risk, t.ex. förvaringstjänster för utländska kunder. Om den nationella riskbedömningen uppdaterades kan riskerna identifieras på ett ändamålsenligt sätt och nödvändiga riskreducerande åtgärder vidtas. Även om tillsynsåtgärder har vidtagits mot banker och betalningsinstitut som inte följer reglerna finns det fortfarande utrymme för att ytterligare förbättra tillsynen över och genomförandet av regelverk. Det är framför allt en rad rättsakter för att stärka den förebyggande ramen och förverkandena samt öka de administrativa sanktionerna som ännu inte har antagits. Undersökningarna av penningtvättfall förlöper långsamt. Finanstillsynens kapacitet har ännu inte utökats tillräckligt och den riskbaserade strategin för tillsyn har ännu inte genomförts fullt ut, i synnerhet inte när det gäller inspektioner på plats av olika ämnesområden. Informationsutbytet mellan finansunderrättelseenheten och de brottsbekämpande myndigheterna är inte tillräckligt proaktivt.
- (22) Dessa rekommendationer är visserligen inriktade på hur de socioekonomiska effekterna av pandemin ska hanteras och den ekonomiska återhämtningen underlättas, men de landsspecifika rekommendationerna för 2019 som rådet antog den 9 juli 2019 innehöll reformer som krävs för att kunna åtgärda strukturella problem på medellång och lång sikt. De rekommendationerna är fortsatt aktuella och kommer att fortsätta att övervakas nästa år, inom ramen för den europeiska planeringsterminens årliga cykel. Det gäller även rekommendationer rörande investeringsrelaterade ekonomiska strategier. De senare rekommendationerna bör beaktas vid finansieringen av sammanhållningspolitikens strategiska programplanering efter 2020, inbegripet

riskreducerande åtgärder och strategier för att lätta på restriktionerna vad gäller den rådande krisen.

- (23) Den europeiska planeringsterminen utgör en ram för en kontinuerlig samordning av den ekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken i unionen, vilket kan bidra till en hållbar ekonomi. Medlemsstaterna har utvärderat framstegen vad gäller genomförandet av FN:s mål för hållbar utveckling i sina nationella reformprogram för 2020. Genom att säkerställa ett fullständigt genomförande av rekommendationerna nedan kommer Estland att bidra till målen för hållbar utveckling och till de gemensamma insatserna för en konkurrenskraftig hållbarhet i unionen.
- (24) Det är viktigt med ett nära samarbete mellan länderna i den ekonomiska och monetära unionen för att åstadkomma en snabb återhämtning från de ekonomiska konsekvenserna av covid-19. Mot bakgrund av politisk vägledning från Eurogruppen bör Estland, i egenskap av en medlemsstat som har euron som valuta, säkerställa att landets politik är förenlig med rekommendationerna för euroområdet och politiken i andra medlemsstater i euroområdet.
- (25) Kommissionen har inom ramen för 2020 års europeiska planeringstermin gjort en omfattande analys av Estlands ekonomiska politik och redogjort för den i 2020 års landsrapport. Kommissionen har även bedömt stabilitetsprogrammet för 2020 och det nationella reformprogrammet för 2020 samt uppföljningen av de rekommendationer Estland har fått tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmens relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Estland utan också att unionens regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka den övergripande ekonomiska styrningen i unionen genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på unionsnivå.
- (26) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet för 2020 och dess yttrande⁸ återspeglas särskilt i rekommendation 1.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Estland att 2020 och 2021 vidta följande åtgärder:

1. Att i enlighet med den allmänna undantagsklausulen vidta alla nödvändiga åtgärder för att ändamålsenligt hantera pandemin, upprätthålla ekonomin och stödja den efterföljande återhämtningen. Att så snart som de ekonomiska förhållandena tillåter det bedriva en finanspolitik som syftar till att uppnå ansvarsfulla offentliga finanser på medellång sikt och säkerställa en hållbar skuldsättning, och samtidigt öka investeringarna. Att förbättra hälso- och sjukvårdssystemets resiliens och tillgänglighet, bl.a. genom att lösa bristen på vårdpersonal, stärka primärvården och säkerställa tillhandahållande av kritiska läkemedel.
2. Att stärka de sociala skyddsnäten, bl.a. genom att se till att fler får tillgång till arbetslöshetsförmåner.
3. Att tidigarelägga färdigutvecklade projekt för offentlig investering och främja privata investeringar för att gynna den ekonomiska återhämtningen. Att styra investeringarna till den gröna och den digitala omställningen, särskilt för att digitalisera företag, främja forskning och innovation, ren och effektiv produktion och användning av energi, resurseffektivitet och hållbara transporter samt bidra till en stegvis utfasning av de fossila bränslen i ekonomin. Att stödja de små och medelstora företagens innovationskapacitet och säkerställa tillräcklig tillgång till finansiering.

⁸ Enligt artikel 5.2 i rådets förordning (EG) nr 1466/97.

4. Att öka sina insatser för att säkerställa att tillsynen över och genomförandet av regelverket för bekämpning av penningtvätt är verkningsfullt.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordföranden